

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directoraat-generaal Ruimte en Water

Deventer, 27 augustus 2019
ons kenmerk C18033
uw kenmerk -
betreft Tijdelijk Handelingskader PFAS

Geachte mevrouw/mijnheer,

Met de publicatie van het Tijdelijk Handelingskader PFAS (THK) neemt het ministerie de regie in de aanpak van ZZS in het algemeen en PFAS in het bijzonder. Het Expertisecentrum PFAS (EC PFAS) vindt dit zeer waardevol en ziet het THK als het begin van een structurele oplossing voor de vele knelpunten rondom de aanpak van PFAS.

Het EC PFAS heeft na publicatie van het THK veel kritische reacties gekregen over me name het werken met het THK in de praktijk. Met deze brief informeren wij u over deze reacties en doen we voorstellen om de ontstane knelpunten gezamenlijk op te lossen.

Het Expertisecentrum PFAS

Het EC PFAS, een initiatief van Witteveen+Bos, TTE Consultants en Arcadis, is actief sinds 2012, en is opgericht om kennis over PFAS te ontwikkelen en te delen. Dat gebeurt onder andere via de website www.expertisecentrumpfas.nl, het organiseren van symposia, het geven van cursussen en het rapporteren van onderzoeksresultaten. Het expertisecentrum verbindt kennispartijen, overheden, 'probleemhebbers' en marktpartijen.

Samenvatting reacties

Het EC PFAS heeft deze zomer een groot aantal ervaringen, praktische vragen en knelpunten ontvangen van bedrijven, overheden en brancheorganisaties. Deze zijn ruwweg in een viertal groepen te verdelen:

Grondverzet

Doordat grond opnieuw moeten worden geanalyseerd op PFAS om afzet mogelijk te maken, lopen infra-projecten vertraging op. Door onduidelijkheid over onder meer vergunningvoorschriften inzake opslag/depots of toekomstige afzet- en reinigingsmogelijkheden, wordt grond niet meer ingenomen door grondbanken, stortplaatsen, milieustraten ed.

In het algemeen kan worden gesteld dat de grondverzetketen dan ook op meerdere fronten stagneert, zowel bij grote infra-projecten, de afzet van (heel) kleine partijen grond zoals veegvuil en zelfs bij de aanpak van calamiteiten (met andere stoffen dan PFAS).

Analyses

De uitbreiding van het analysepakket van 14 naar 28 stoffen heeft geleid tot lange wachttijden bij laboratoria en hogere analysekosten. Hoewel laboratoria hard werken aan het reduceren van de wachttijden, bedragen die momenteel enkele weken. Veel langer dan de gebruikelijke termijnen. Uit de reacties blijkt dat het niet duidelijk is waarom uitbreiding van de 'oude PFAS-stoffenlijst' noodzakelijk was. Dat leidt tot de beleving dat de lange wachttijden en hogere kosten onnodig zijn.

Beleid

Er is onduidelijkheid over het benodigd onderzoek ten behoeve van het opstellen van een bodemkwaliteitskaart. Welke bijdrage levert het RIVM hierin met het achtergrondwaarde-onderzoek, welke meetstrategie dient te worden gevolgd, wat zijn PFAS-bronnen, wanneer moet op GenX worden geanalyseerd etc.

Communicatie

Uit de reacties blijkt dat stakeholders vinden dat er (te) weinig afstemming is geweest met de sector. Ook het EC PFAS kende de uiteindelijke inhoud niet van tevoren. Samen met de sector voelen wij ons overvallen. De sector heeft hierdoor niet tijdig kunnen anticiperen, met als gevolg stagnatie in voorgenomen werkzaamheden en hogere kosten.

Aanbod EC PFAS

Het definitieve Handelingskader zal over ongeveer een jaar gereed zijn. In de begeleidende brief schrijft het ministerie dat zij in de komende periode werkt aan verschillende onderzoeken, zoals:

- Onderzoeken over bioaccumulatie, uitloogkarakteristieken, mobiliteit;
- Onderzoek naar de bronnen van PFAS;
- Meetstrategie voor bodem en sediment;
- Bepalen achtergrondwaarden;
- Belasting van grondwater in overleg met provincies en waterschappen;
- Omgang met vervuilde locaties;
- Omgang met ZZS, signalering en preventie.

Vorig jaar verscheen "Een handelingskader voor PFAS" van onze hand, opgesteld in opdracht van de gemeente Dordrecht en uw ministerie. Die publicatie is opgesteld samen met veel stakeholders en daarna gedeeld met de gehele bodemsector in talrijke druk bezochte informatiebijeenkomsten.

Graag zouden we de jarenlange kennis en ervaring van het Expertisecentrum en onze 'brugfunctie' tussen kennispartijen, overheden en bedrijfsleven inzetten om gezamenlijk de bovengenoemde vraagstukken op te lossen en een breed draagvlak te creëren voor het succesvol omgaan met ZZS in het algemeen en PFAS in het bijzonder.

Komende week nemen wij met u contact op voor het maken van een afspraak.

Met vriendelijke groeten,
 Expertisecentrum PFAS

Arne Alphenaar, *mede namens Martijn van Houten en Hans Slenders*